

1st Word Congress on Logic & Religion
Brazilie, Joao Pessoa,

Neděle, 29.3. 2015

Je neděle ráno a já odjíždím do Brazílie. Dnes se změnil čas na letní, čili noc byla o hodinu kratší, a já se obávala, abych vše ráno stihla. Ale jsem hotová již v půl desáté a mám ještě hodinu čas. Tak se loučím s kočičkami, ještě jsem jim vyčistila všechny záchody, i ty ve sklepě, vymyla misky, dala čerstvé jídlo a vodu, snad popáté zkontrolovala celý barák, no nic, jde se. Itinerář je jasný: Háj – Ostrava Svinov – Praha hl.n. – letiště Václava Havla – Lisabon – Rio de Janeiro – Joao Pessoa. A dá-li Bůh budu zítra odpoledne (našeho času, což je + 5 hodin oproti brazilskému) v hotelu v Joao Pessoa. Jedu na konferenci **Logic & Religion**, kam mám přijat článek, opět mé analýzy ontologických argumentů sv. Anselma ve prospěch existence Boží. No a i když jedu na konferenci a navíc s článkem, jedu na **dovolenou** a vše si platím sama. A to jsem nakonec dostala GAČR grant, což je velký úspěch, na naší universitě je nás celkem jenom asi pět, kdo mají GAČR. Je to příjemné, jednak prestižní, ale hlavně budou peníze na cestování. Však mi šéf zvýšil osobní ohodnocení a napsal dle jeho slov nemalou odměnu ☺. Přesto si tuto konferenci platím ze svého, chci se chovat férově, a jak bych zdůvodňovala grantové agentuře příspěvek na téma existence Boží jako přínos k projektu na téma „zpracování přirozeného jazyka a počítačová lingvistika“? No, ono to souvisí, v tom článku vlastně analyzuji Anselmův text v Proslogion, a téma je to určitě pěkné, že. Ale, nesmíme být „nenažraní“, raději si vše platím a beru dovolenou, však mi to šéf vynahradí na odměnách. A druhá strana mince je ta, že se opravdu těším, že si tentokrát pobyt v Brazílii vychutnám opravdu jako dovolenou a ne jenom konferenční turistiku, a to bez výčitek svědomí.

Pondělí, 30.3. 2015

Je 12 hodin místního času a já jsem konečně v hotelu, polomrtvá, po strastiplné cestě. V letadle z Lisabonu do Rio de Janeiro to bylo podivné. Jednak jim vůbec nehrála klasická hudba, nevím proč. Mohla jsem poslouchat africkou hudbu, brazilskou hudbu, všelijakou techno, rock a kdo ví co, ale klasika nehrála. No ale naštěstí jsem si udělala „check in“ už doma přes Internet a měla jsem dobré místo u stěny, kde je prostor pro nohy. Avšak nedali mi nic k jídlu ani k pití, ani kafe. Ve 3 hodiny ráno už jsem měla docela hlad a žízeň, tak jsem se šla zeptat letušek. Prý budou dávat *druhé* jídlo před přistáním. Tož se s údivem ptám „a co to *první*“? To prý dávali po startu, ale mne nějak vynechali. Tak mi dali studenou a nechutnou večeři, kafe neměli, uprosila jsem je ale o vodu. Podivné! A neblahé. Od té „večeře“ v letadle ve tři ráno je mi špatně, na zvracení, ach jo. Letiště v Rio má dva terminály, jeden pro mezinárodní lety a druhý pro lety v rámci Brazílie, a oba terminály jsou od sebe poměrně daleko, 10 minut ostré chůze. Tak jsem přebíhala z jednoho na druhý, ale nejprve jsem si musela vyzvednout kufr, trvalo to všechno dlouho, a když jsem konečně našla to správné místo, kde se „začekať“ do Joao Pessoa, byla tam hrozná fronta. Tak, tak že jsem to stihla, čili na výměnu dolarů na brazilské Realy není ani pomyšlení, tož si říkám, nevádí, vyměním si až v Joao Pessoa. Chyba lávky! Za prvé, v letadle mi je čím dále tím hůře, tak si říkám, dám si Coca Colu, ta někdy rozbourěný žaludek uklidní. No jo, ale musím zaplatit, tady na tomto letu už nedávají zdarma vůbec nic, tak podávám letušce dolary, ale kdepak, jsme přece v Brazílii. Nakonec mi tu Colu koupila nějaká paní, co seděla vedle mne a já si připadala jak „homelesák“. Chtěla jsem jí vnutit dolary, ale nechtěla.

No ať ty strasti cestování zkrátím. Zbytek dne střídavě zvracím a ležím v posteli, pokouším se číst, na spaní ani pomyšlení. V úterý situace stejná, je mi líto toho dne, ale fakt to nejde. Jsem to ale cestovatel! Teprve večer jsem se zmátožila a šla si zaplavat do Atlantiku. Trochu mne to postavilo na nohy, snad už bude dobře, musí, vždyť zítra začíná náš 1. světový kongres „Logika a náboženství“. Tož se modlím abych mohla zítra ráno jít na kongres. Ještě se vydávám najít hotel Tropical Tambau, kde se kongres koná. Podle mapy by to měla být necelá půlhodinka. Ano, našla jsem to, je to dokonce ještě blíže, ale zítra, až bude opět horko, si musím nechat rezervu.

Středa, 1.4. 2015

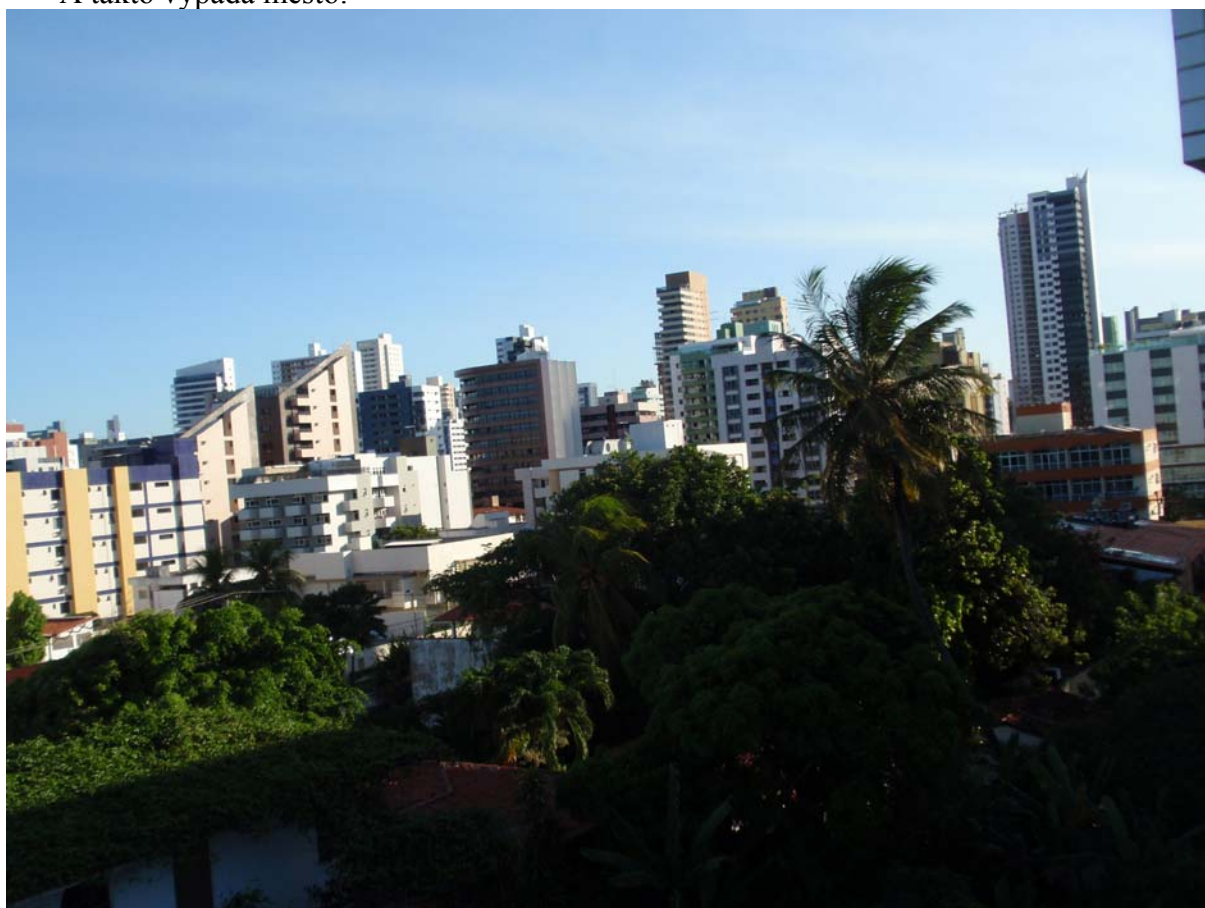
Šlo to! Probouzím se ráno v půl třetí, je jasné, že už na spaní není ani pomyšlení, tož si uvařím kafe, a cítím se natolik osvěžená, že čekám na východ slunce, který půjdu přivítat na pláž. Podařilo se, svět je krásný, oceán úžasný, sluníčko vychází, co si více přát? Přece konečně fotky, ne?

Zvládám dokonce i maličko posnídat, alespoň housku a kafe, a už se musím trochu upravit a vyrazit na kongres. Ještě před odchodem jsem si odskočila na střechu našeho hotelu, kde má být bazén. No, je to maličké, ale shora je krásný výhled. Tam vzadu, kam už není vidět, je ten Tropical Tambau:

A takto vypadá město:

A už jsem tady a potkávám milého přítele Froda. Mám chuť se ho zeptat, zda má prsten, ale raději se spolu vydáváme hledat kafe, protože registrace ještě není připravena. No, kafe jsme nenašli, registrace pořád ještě není, tak čekáme a čekáme, však jsme v Brazílii, přicházejí další účastníci, sem tam někoho znám, a už je tu Jean-Yves! Vřele se přivítáme, já ho chválím za opravdu „good job, well done“, však si to zaslouží. Organizuje nejlepší konference a kongresy, k tomu teď edituje první Encyklopedii logiky, no klobouk dolů. Ptám se ho na náš (s Bjornem) příspěvek na téma Hyperintensionality, je to OK, a povzbuzuje mne, ať napíšu další. Asi ano, ale je toho nějak moc, co mám napsat, úplná spisovatelka! Však když se paní učitelka ve škole v první třídě dětí ptala, zda znají nějaké spisovatele (začíná to jako vtip, že, ještě ten Pepíček ☺), tak naše Karolinka hrdě prohlásila, že ano, naše babička je spisovatelka (!). Také už přijeli naši kluci z Prahy, tož vše je OK.

První zvanou přednášku má Daniel von Walter, je to zajímavé. Rozebírá „causal nexus“ a determinismus, hezky ukazuje, že i zde je prostor pro svobodnou vůli a zázraky, a to oni v těchto argumentech berou v úvahu pouze přírodní zákony a síly. Dopoledne utíká, a na oběd máme možnost jít zde, v tomto hotelu, prý nám „udělají cenu“. No, bylo nás tam jenom pár a za 70 Reálů jsem bohatě pojedla špagety s rajskou omáčkou, na víc jsem si netroufla. Ale mám u stolu příjemnou společnost, sedím s tím Danielem a Wolfgangem Lenzenem, který dělá epistemickou logiku, bohužel s nemožnými světy, ale on sám je možný a příjemný. Vykládá, že před dvěma roky se vydal na cestu kolem světa na kole, navštívil 23 zemí, kolo si vybavil dynamem, aby měl elektřinu, no teda on se nezdá, vždyť už není nejmladší. To jsem si myslela, jaká jsem cestovatelka, ale na něj nemám.

Po obědě ale na mne padá únava, takže je to jasné, směr Atlantik. Vyplavala jsem se, odpočala a jdu ještě zpátky, protože má být „Welcome party“ a poté někde na pláži „Happy hour“, kdy budeme mít zdarma pití a k tomu ještě místní hudbu. No, bylo to opravdu prapodivné, srandovní. Hudba hrála moc nahlas nic specificky brazilského, a na to pití čekáme marně. Servírka je zde obzvláště výkonná. Ačkoliv je zde asi tak 50 lidí, nosí pití vždy jen po jednom nápoji. Vedle mne sedí milý Francouz, Jean-Pierre, tak se dobře bavíme, jenom se obáváme, že budeme místo *happy hour* mít *dry hour*. No, nakonec jsem se dočkala i toho svého džusu, docela milý a hezký večer. Zde je Wolfgang Lenzen, náš cyklista (ten v brýlích):

Čtvrtek, 2.4. 2015

Stejně jako v Austrálii, i zde mne fascinuje, jak Slunce večer rychle zapadá a ráno vychází. Čím to je, že čím blíže rovníku, tím je západ a východ rychlejší? Nekoná se tady žádné stmívání ani rozednívání. Prostě ráno Slunce z moře vyběhne a z úplné tmy je hned světlo a večer doslova do moře zapadne a je ihned tma. Opět vstávám už ve 3 ráno, pracuji a těším se na východ Slunce, až hupnu do Atlantiku.

První zvaná přednáška je pro mne nesmírně zajímavá. Je to Christoph Benzmüller z Berlína a vykládá o tom, jak aplikovali „automatic theorem prover“ HOL na různé verze Gödelova důkazu existence Boží. Kdysi před lety jsem na nějaké konferenci slyšela takový spíše jenom plán, že to chtějí dělat, a divila se, proč. Přeci ty důkazy si snadno projdu ručně, ne? Ovšem nyní předkládá výsledky, a ty jsou velice zajímavé. Tak např. ta ručně psaná verze z Gödelovy pozůstalosti je nekonzistentní! A s údivem zjišťuju, že je tam v podstatě ta varianta neplatného úsudku, kterou kritizují ve své přednášce, chybí tam obsazenost nebo instanciace. Ty verze, které jsou známy a které mnozí analyzovali, mj. Petr Hájek, již tu obsazenost mají. Udivuje mne ale, že to mají zahrnuto do definice rekvizity (oni tomu říkají esence). Zmiňuje také Henkinovskou úplnost lambda kalkulu (musím se na to podívat !!!). Další zajímavost: on to nazývá modální varianta toho HOL, čili HOML, ale modální operátory definuje stejně jako my, tj. kvantifikací přes možné světy, a to v S5 nebo KB. No prostě je zde tolik podobného s tím, o co se snažím, tj. inferenční stroj pro TIL-Script, že se prostě na to musím vrhnout. Na konci pokládám dotaz a připomínku, a Jean-Pierre uznale pokyvuje hlavou.

Tak den utíká, v polední pauze jdu do hotelu a tím pádem opět do Atlantiku, a zase zpět na kongres, atd., čili tu cestu z mého hotelu na místo kongresu jsem dnes šlapala šestkrát, tj. asi 10 km. Výsledkem je, že mám na obou nohou zespoda na chodidlech strašně puchýře, protože vždy, když vylezu z oceánu, mám všude ten písek a nohy mokré, tím pádem sebe lepší sandály fungují coby puchýřo-tvůrci. No, na to se neumírám, ale je to značně nepříjemné. Ovšem odpoledne mne čeká příjemné překvapení. Je zde jeden kněz, kterého si pamatuji z Vatikánu (Lateránská universita) a ten nám oznámil, že večer po přednáškách bude v auditoriu mše v angličtině (protože té veřejné portugalské bychom vůbec nerozuměli). Vždyť je zelený čtvrtek! Takto se připravujeme na improvizovanou mši, uprostřed je ten kněz, Gianfranco Basti:

Cestou do auditoria jsem si všimla hodně zvláštních a krásných stromů či palem nebo co to je:

Do hotelu jdu již samozřejmě za tmy, slunce spadlo do moře. A stala se chyba. Rozhodnu se, že půjdu opět tu příjemnou cestu po pláži, ale zapomněla jsem na příliv! Málem jsem neprošla, protože jsou tu místa, kde jsou škaredé a ostré balvany, které normálně vidím a obejdu. Ale teď jsem do nich zapadla, a moje zpuchýřované nohy jsou teď navíc poškrábané a to jsem ráda, že jsem vůbec prošla. Rozdíl mezi přílivem a odlivem je opravdu veliký. Ráno při odlivu zde kluci na pláži hrají fotbal a teď stříká oceán až na cestu, suchou nohou neprojdeš. Konečně jsem „doma“, v našem hotelu, musím ještě nachystat svou přednášku na zítřek, k tomu přišly tři velice urgentní úkoly z katedry, tak makám, až se ze mne kouří, ale bere mne spaní, beznadějně. Tož jdu do lůžka.

Pátek, 3.4. 2015

Opět vstávám před východem slunce, ale dnes jsem spala skoro až do 5! A dnešní ráno je naprosto dokonalé, „plavu si ani nevím jak, vždyť nemám prsa nemám znak, mám jen hlavu plnou ideálů, ...“. A opravdu si to užívám a nevšímám si ani toho, že v té slané vodě puchýře pálí jak čert. Pak si stihnu ještě umýt hlavu šamponem, dodělat resty ze včerejška, všechno pošlu mailem Edovi na katedru, a už je čas jít.

Dnes máme dopoledne výlet do Sao Francisca. Pozor, není to San Francisco, nýbrž nejstarší část tohoto města Joao Pessoa z 16. století. Už se těším, jdu po pláži bosky až k autobusu a tam si statečně nazouvám na bolavé nohy sandály. Ale než popíšu ten úžasný výlet, musím ještě vložit fotku z dnešního rána. No, není to krásný vhled na ten Boží svět?

A už jsme na místě a zastavujeme u františkánského kláštera.

Je to tu fascinující, navíc máme milou průvodkyni, která mluví slušně anglicky, a dovídám se, že tento portugalský koloniální sloh se nazývá „tropické baroko“! Je to název opravdu výstižný. Vše je ze dřeva, zdobeno různými přírodními motivy z tropů.

Zde na nádvoří obdivujeme střechy, protože zde jsou **tři** na sobě!!! Totiž, čím více střech, tím bohatší a váženější člověk tu pobývá. No jo, někdo nemá střechu nad hlavou a někdo má hned tři ☺

A jdeme dál, a jdeme dál, kousek do města ...

Unaveně klesnu pod jakýsi nádherný strom, a najednou vidím, že ten strom na mne kouká!!!

Po příjezdu zpět máme hodinu času, a já uvažuji, co teď. Měla jsem v plánu Atlantik, ale nechci přijít na svou přednášku mokrá a rozcuchaná, jak to moře umí, a navíc jsem z toho všeho přece jen dostala hlad. Tož obcházím kongresový hotel, a najednou se zastavím u restaurace, kde jsme byli první den, dostanu vnuknutí a vstoupím, a vida, je tu Margarita, milá paní z Belgie, původem Polka. A je rozhodnuto. Příjemně hodujeme, Margarita vykládá a vykládá, pak ale mrknu na program – páni, první přednáška je náš milý kněz z Vatikánu. Margarita vystřelí, já běžím za ní, to přeci musíme stihnout! Stihly.

Ale teď musím vysvětlit, k jakým zmatkům došlo. Včera se pořád po mně sháněl pan Silvestr, jeden (a možná jediný:) z místních organizátorů. Nakonec jsem ho vyhledala, že bych něco někde zapoměla zaplatit? Ne, ptá se mne, zda by mi nevadilo, kdyby mou přednášku přesunul z auditoria do hotelu. No, asi ne, ale jsem v bloku s Vládou Svobodou, a vysvětluji milému Silvestrovi, že jsme tady nerozlučně spolu, a tedy buď přesune oba dva, nebo nikoho z nás. Totiž, Jean-Yves je sice obdivuhodný, ale přeci jenom člověk. Organizátoři zde vymysleli kanadský žertík. Přednášky běží souběžně na třech místech, a to v auditoriu a v hotelu Tropical Tambaú. Avšak přesun z auditoria zabere nejméně pět minut, a přitom mezi přednáškami není ani minuta volna, takže bych nemohla stihnout obojí, Vládu i sebe. Tak domluveno, přesuneme vás oba, říká Silvestr. Ale dnes ráno zjišťujeme, že byl přesunut pouze Vláda, mne nechali v auditoriu! Tak vysvětluji Jean-Yves, že takto to nejde. Ten slibuje, že vše napraví. Taky že jo, už jsme oba v Tropical.

Ale teď se ukázalo, že je to vše úplně špatně! Nemohu tím pádem zůstat na Gianfrancovi do konce, letím zpět do Tropical na Vládu, a ten chudák vykládá pouze pro chairmana a nás tři Čechy. A přitom má velice hezkou přednášku, jednu z nejlepších, jakou jsem od něj slyšela. Ztracený Silvestr, kdyby nedělal zmatky, byli bychom bývali oba zůstali v auditoriu a vše pohodlně stíhali, a Vláda by měl posluchače. Po něm nastupuji já, a to již se trousí lidi z auditoria. Rozhodla jsem se tentokrát zcela vypustit všechny formule a vše vysvětlit pouze v próze. A je z toho nečekaně velký úspěch! Bohatá a dobrá diskuse, Gianfranco mi tleská během výkladu, lidi mne zastavují, chtějí ten článek, jeden z nich dokonce znal Tichého a je dojat, že pokračujeme v jeho odkazu. A já nestačím děkovat za pochvaly (ale v duchu zuřím

za Vlášu, je mi to fakt za něj líto). Konečně chvílka na kafe a už zase zpět do auditoria, je tam přednáška o Islámu. Náš milý Vatikánský kněz si přisedne ke mně a zve mne na večeři, že by hrozně rád se mnou diskutoval. Musím se mu však omluvit, na dnešek mám ještě moc práce (poslat definitivní verzi egyptského článku) a také už jsem dosti unavená, nohy pálí. Gianfranco je ale neodbytný, a tak mu nakonec slíbím zítřejší večer.

No a tento vydařený Velký pátek ještě nemá konce. Na Internetu jsem si našla překlady slov „puchýře“, „náplast“, „lékárna“, „kde?“ a jdu bosa na recepci. Pan recepční je velice ochotný, pochopí můj problém a vysvětlí, kam mám jít. Ale ihned mne zadrží, ach jo, asi už je zavřeno, ale on zvedá telefon, moment, moment, a výsledek je úžasný. Zavolal do té lékárny a oni do pěti minut přijeli a přivezli mi náplast !!! To je úleva ...

Bože, to byl zase krásný den, děkuji Ti za ty dary.

Sobota, 4.4.2015

Dnešek je prostě Bílá sobota. Zvony uletěly do Vatikánu, a je nějak divně mrtvo, a na mne padá nervozita, i když nemám proč být nervózní. No vlastně vím proč. To je tak, když si člověk musí vybírat z příliš bohatého menu, a pak lituje, že neochutnal všechno. Za komančů to bylo jednoduché, nebylo z čeho vybírat, vše bylo nalinkované a bylo na koho nadávat, že.

Tak alespoň vložím nějakou fotku. Každý den cestou do Tropical Tambaú chodím kolem tohoto obchůdku:

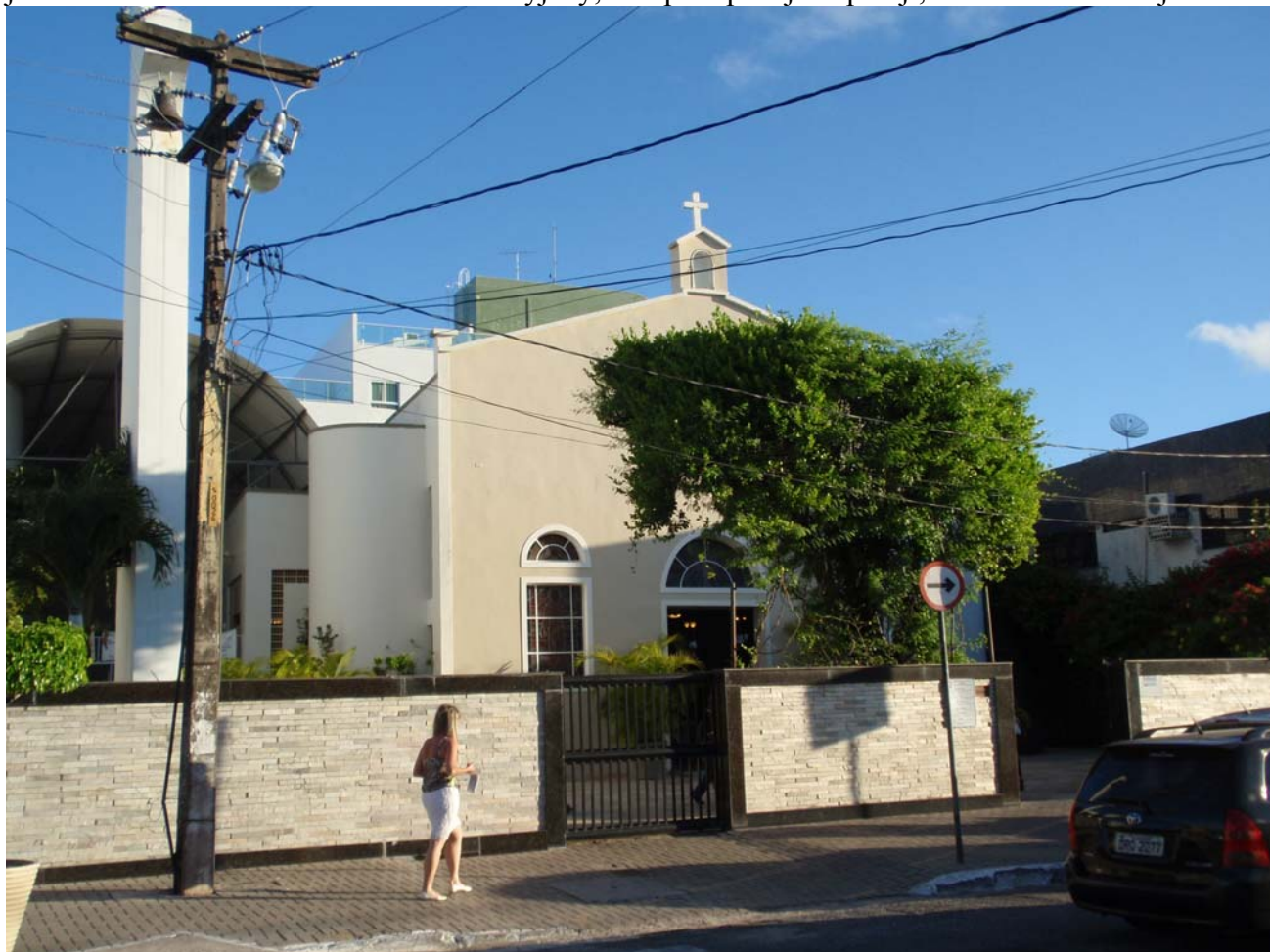
Ráno jsem si poprvé zde trochu déle pospala a rozhodla se tedy, že si konečně užiju svou zaslouženou dovolenou a půjdu na přednášky až odpoledne. Dobrá volba, oceán je úžasný, zpuchýřované nohy se pěkně hojí a já si užívám. Jdu tedy na přednášky až odpoledne, pevně rozhodnuta, že za a) vyhledám Vlášu a pochválím mu přednášku, b) vyhledám Margaritu a zaplatím jí ten oběd (jak jsme vystartovaly na přednášku Gianfranca tak to nechala napsat na sebe) a c) vyhledám Gianfranca a domluví s ním čas naší schůzky, abych nebyla nezdvořilá, když už jsem jej včera odmítla. No ať to zkrátím, nepodařilo se z toho ani jedno, a navíc jsem povalováním na pláži zmeškala přednášku Froda, a to už je důvod

k nervozitě, že. Naši čeští účastníci zcela zmizeli, asi si někde užívají, Margarita si odmítla peníze vzít a Gianfranco se neobjevil. Ale nakonec mám přece jenom štěstí, s hrůzou zjišťuju, že jsem málem zapoměla na to, že dnes odpoledne „chairuju“! Ještě že jsem přišla, to by byla ostuda. Tak jsem tím pádem přikovaná v auditoriu, Lenzen má zajímavou přednášku, ale ta druhá je nějaký brazilský PhD student, a je to hodně slabý čaj, který jakožto chairman musím vydržet až do konce a ještě si připravit dotaz. Naštěstí, Lenzen to udělal za mne, měl inteligentní připomínku, že Moore paradox má formulaci „ P , ale já nevěřím, že P “, což je něco jiného než „vím, že P , ale nevěřím P “, což byla formulace toho Brazilce.

Nakonec se dovídám, že jsme dnes pozváni na večeri někam do úžasné místní tradiční restaurace, sraz v 7 hod u Tropical Tambaú, kteroužto možnost však ihned zavrhnou pevně rozhodnuta, že už zůstanu na hotelu a budu konečně pracovat na knížce. Ale jak říkám, je rozkolísaná Bílá sobota. Přijdu na hotel a vůbec se mi nechce pracovat, je mi horko, jsem unavená a nervózní, že se mi nepodařilo vyhledat Gianfranca, až se nakonec rozhodnu přece jenom jít těch 20 min zpět k Tropical Tambaú, třeba tam budou ti lidi, které jsem dnes minula. Když se tam doplahočím, nikdo z těch, se kterými jsem chtěla mluvit, zde není, ale alespoň jsem se krásně prošla, že.

Konečně se vydáváme směrem k restauraci. S úlevou zjišťuju, že jdeme zpět k mému hotelu, tož prima, budu se moci odpojit a jít domů, když už toho budu mít dost. Nakonec dojdeme opravdu až k mému hotelu a tam se loučím se všemi, že vlastně na večeri nejdu, že jsem si chtěla jenom popovídat a projít se. Trochu se diví, ale já už jsem klidná, konec váhání, jdu konečně dělat na knize. Napsala jsem alespoň kousek další kapitoly a jdu spokojeně do lůžka, ráno musím brzy vstávat, budeme mít opět naši improvizovanou mši, a to před přednáškami. Byl to ale podivný den, no jo, Bílá sobota.

Ještě jednu událost však zaznamenám. Kousek od toho Tropical Tambaú je kostel, kde se konají velikonoční bohoslužby, avšak v portugalské, čili nic pro nás. Ta portugalská je opravdu nějak zvláště nesrozumitelná, oni mluví hrozně rychle a vůbec nezvládám zachytit alespoň něco a využít aspoň to málo, co jsem se před odjezdem naučila. Psané nápisy občas přelouskám, ale mluvená a ještě navíc brazilská portugalská je „cholersky trudná“. Nicméně, zastavila jsem se u toho kostela, abych alespoň nahlédla dovnitř. Panuje tady taková ta brazilská atmosféra. Před kostelem vyhrává naplno taková ta jejich muzika, jsou zde zvláštní naturalistické biblické výjevy, lidé podupávají a zpívají, zvláštní. Tak toto je ten kostel:

A tady jsou ty biblické výjevy uprostřed krásných kaktusů:

Na stěnách jsou brazilské malby, opět tak zajímavě naturalistické, ale pěkné:

Neděle, 5.4.2015

Dnes budu stručná: Vydařený den, všechno vyšlo nádherně. Ráno opět oceán, pak běžím na naši ranní mši, která je tentokrát až dojemně krásná, čtu první čtení, ale uteče mi mobil, tak mi půjčí jiný, pak přednášky, všechny zajímavé. No tak stop, ta první byl opět hodně slabý čaj, a byla to zvaná přednáška, raději jsem se na nic neptala. Bylo to o „illocutionay logic“. Jako vždy přebíhám, běžím na Margaritu, no ne tak úplně běžím, v tom vedru to nejde. Mezitím se domluvíme s Gianfrancem na oběd.

Oběd s naším milým knězem byl prima, i když mám pocit, že si pořád ještě ne tak zcela rozumíme. Totiž, proč tak hodně stál o diskusi se mnou. Já skončila svou přednášku s tím, že Anselmův argument (no, je to spíše modlitba) v Proslogion III je logicky platný, ale není „sound“, čili některá z premis není pravdivá, a to předpoklad, že nutná obsazenost zvyšuje důležitost „věci k bytí“. A pak jsem řekla, že tomu je tak dobře, protože kdyby Bůh existoval analyticky a tedy také (jelikož je zde důkaz) logicky nutně, spočíval by rozdíl mezi věřícím a nevěřícím v tom, že jeden věří v tautologii a druhý ne, což je hloupost (to je idea, kterou měl už Tichý). Navíc jsem přidala, že všechny církve by umřely na úbytě, protože by to už nebyla otázka *víry* v tajemství boží, ale analytické nutnosti. Přesto, pro nás křesťany Bůh existuje nutně. Ale pak to nemůže být logická nutnost, nýbrž metafyzická. No a na to začal Gianfranco nadšeně tleskat, a řekl, že je to nutnost kauzální. To mne ale trochu zarazilo, protože se obávám determinismu, proto jsem se zdráhala souhlasit a proto chce diskutovat.

Nejprve jsem se večer trochu podívala na učení Tomáše Akvinského, protože jeho přednáška byla analýza Akvinského, a zdálo se mi, že bych tomu mohla rozumět a souhlasit. Totiž, podstatná je tam dualita esence a existence. Když si to přeložím do našeho rámce TILky, perfektně to sedí. Esenci mohu chápat jako naši proceduru, je tam již veškerá struktura, vše nutné k existenci věcí, ale aby věci existovaly, je nutný *akt* provedení té procedury. Proto všechny existující věci mají esenci a existenci odděleně, jenom jedna „věc“ to má v kupě, a tou je Bůh. Tedy je zde nutný *akt* prvotního provedení, a to je ta příčina, cause, kauzální nutnost.

Tak jsem to takto Gianfrancovi přednesla, on souhlasil, ale já spokojena nejsem a ptám se, co dál. Jak se vyhneme determinismu a zachráníme svobodnou vůli? Začal mi předkládat technické detaily jeho modelu algeber a ko-algeber, a vysvětlovat matematické zákony, jak to funguje. No jo, to je sice hezké, ale je to jen model, a já potřebuji vědět, model *čeho*. Model není podstatný, podstatná je celá teorie. On se zarazil a řekl, že pro něj je podstatný model, ale já namítám, že modelů je nekonečně mnoho, dokonce neisomorfních. On na to, „ale moje teorie je prvořádková“. Já na to kontruju, že již velice jednoduché prvořádkové teorie nejsou úplné a mají neisomorfní modely, jak dokázal (můj miláček) Gödel. V tom se zarazil, nadšeně vyskočil, stiskl mi ruku a volal „děkuji, thank you, Maria, you are right!“. No nechápu, co vyvolalo tak velké nadšení, vždyť to jsou samozřejmé věci, které učím své studenty.

Diskuse pokračovala, ne ve všem jsme si rozuměli, máme odlišný slovník pojmů a já si to v duchu nestačím překládat, navíc Gianfranco je celý vzrušený a drmolí hrozně rychle. Pochopila jsem, že má ve Vatikánu nějaký projekt na jakoby neuroscience, a chce na počítači modelovat veškerou realitu jako fyzikální termální lázeň, ale moc moudrá z toho nejsem. Navíc, v tom zápalu jsme si najednou uvědomili, že už máme 10 minut zpoždění na poslední zvanou přednášku, tak se zvedáme a utíkáme do auditoria se slibem, že si budeme ping-pongovat mailem.

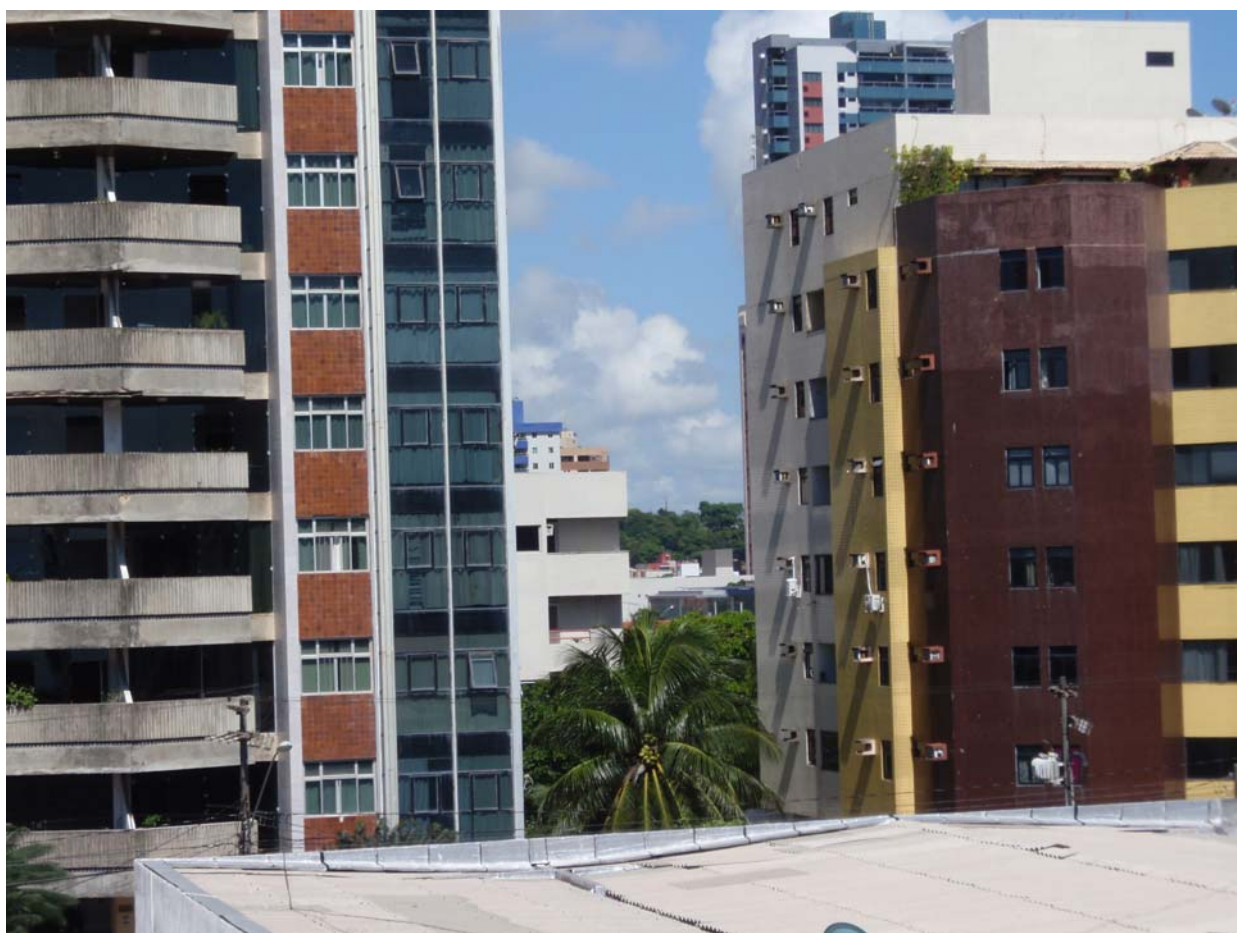
Tu poslední přednášku má Jean-Yves, je jako vždy trochu provokativní, název – „Je Bůh parakonzistentní?“ Ovšem jeho pojetí parakonzistentní logiky je mnohem více inženýrské a přijatelnější než to, jak to vždycky předkládá Graham Priest, jak správně konstatoval Frodo. I tak ne se všim mohu souhlasit, ale raději mlčím, abych dnes ještě stihla Atlantik, neboť čas letí, a jakmile slunce spadne do oceánu, bude po koupání, po tmě se tam přeci jen trochu bojím. A už je tu závěr konference, velké loučení a objímání, a na shledanou na příštím kongresu na toto zajímavé téma. Kde a kdy? To ještě není rozhodnuto, možná Varšava.

Dnes jsem ani nefotila, jenom pořád koukám z balkonu na takovou zanedbanou zahradu, či co to je, mezi naším hotelem a vedlejším barákem. Roste tam strom a na něm to hodně dobré ovoce, snad avokádo (?). Mám na něj chuť, ale nedosáhnu tam a ve zdejší restauraci ovoce nedávají.

Pondělí, 6.4.2015

Teprve dnes jsem si všimla, jak se mezi těmi činžáky, na které koukám z balkónu, krásně vyjímá kokosová palma.

A tady je ten kokos zblízka:

Tak konečně mám opravdu dovolenkový den, nepoběžím na kongres, a budu si užívat. Teď ráno vyřizuji maily, jsou trochu zmatky s tím Egyptem, kam letím hned po návratu z Brazílie. Jednak jsem jim musela poslat definitivní verzi článku a potvrdit hotel, ale hlavně mám zmatek v tom, jaký bude kulturní program. Napsali mi, že pokud chci jet do Luxoru, pak jim to mám co nejdříve potvrdit a zaplatit \$350. Jsem z toho trochu janek, protože ten výlet do Luxoru má být po konferenci, tj. 20.4., ale na 20.4. inzeruji jiný výlet, do **Fayoom**. Navíc, z Káhiry odlétám 21.4. v 3:30 ráno, letím přes Řím, kde pak budu mít dlouhou pauzu, lepší spoj nebyl. Tož jsem jim napsala, ať mi to vše pořádně vyjasní, a pak se budu moci rozhodnout.

A teď se pořádně namažu a jdu si užívat pláž. Ještě předtím se mi však podařilo úspěšně zaplatit tento hotel. Recepční byla tentokrát docela nečekaně schopná. Místo, aby pokrčila rameny, že anglicky neumí, jak je zde zvykem, požádala mne, abych mluvila pomalu a docela jsme se domluvily. Jednak jsem si objednala na zítřek taxi a také zaplatila, abych věděla, kolik mi zbude Reálů na případné nákupy. Po příchodu z pláže chvíli pracuju, udělám si kafe, ale pak mi to nedá, a běžím znovu na pláž, ten oceán je prostě neodolatelný. Jen abych se nespálila! (No, dopadlo to dobře, spálila jsem si jenom nártu na nohou, tam mne nenapadlo se namazat!) Poté ping-ponguju s Martinou, která mezitím doma provedla poslední kontrolu našeho článku, zapracuji opravy a už to snad mám z krku. Ještě mne napadlo se zeptat Martiny na tu volbu, Luxor nebo Fayoom, ta se zeptala tety, a je rozhodnuto, napsala jsem organizátorům do Egypta, že volím Luxor. Asi by mi to bylo jinak líto, vždyť být v Egyptě a nevidět Théby by byl hřích, ne?

A teď už vyrazím na nákupy. Myslím, že stejně nic nekoupím, nějak se mi tady nic nelíbí, ale slunce už zapadlo, fouká větřík, tak se alespoň podívám do zdejšího nákupního centra, kde jsem ještě nebyla. Je to asi 10 minut od hotelu, hezká procházka. A už jsem tady, ale fakt, nic moc, tož bloumám a bloumám a najednou vidím Farmacia. To přece musí být lékárna a tam snad mají ty jejich vynikající náplasti na moje bolavé nohy. Ten jeden malý balíček, který mi předvčelem dovezli na recepci, už jsem spotřebovala. Situace se opakuje jak všude zde v Brazílii. Marně jim vysvětluji, co chci, na „band aid“ ani „blisters“ nereagují, tož ukazují na puchýře a to už by snad trklo každého, ne? Konečně nejbystřejší z těch

prodavaček pochopí, chytí mne za loket a prohlásí „I teach you“ (já Tě učím ☺), a vede mne ven, přes cestu, a tam je „drug store“, a tam mají náplasti. O díky, obrigado, obrigado! Ovšem uvnitř se situace opakuje, „band aid“ ani tůk, prodavač nechápavě zírá a nejeví sebemenší známky ochoty. Najednou mi něco zacinká vzadu v hlavě a vyhrknu „curativo“. Na to se prodavač rozzáří jak měsíček na hnoji a konečně mne dovede k úžasnému pultu, kde jsou náplasti!!! Euréka. Koupím raději hned troje. Poté už tady nic zajímavého nevidím, ale narazím na stánek s lákavými zmrzlínami. Navíc je mají všechny na obrázku. Tož si vyberu tu nejdražší, na kterou ukážu, zaplatím 7 Reálů, a nic. Koukají na mne, je jich u té mašiny pět, ale nic se neděje. Kurník, ukázala jsem, zaplatila jsem, tož proč ještě nemám zmrzlinu? Tak ukazuju na ten zázračný přístroj, ať už to jede! Nic. Koukají, zřejmě ještě něco chtějí, ale co? Najednou mne napadne, možná, že na ty zmrzliny dávají různé věci a teď jsou v deadlocku, protože nevědí, co mi na to mají dát. Tak prohlásím zkusmo „chocolate“, a oni na to jásavě, ééé čokoláte, a rozzářeně začnou manipulovat s tou mašinou. No, zmrzlina byla výtečná.

Zdá se mi, že jsem zatím vůbec nepronikla do ducha Brazílie, nerozumím jim. Tváří se většinou vážně, nejeví sebemenší známky snahy o pochopení, ale když se na ně usměju a vyvinu značné úsilí, abych vydolovala z paměti aspoň něco málo z toho, co jsem se doma z Portugalštiny naučila, najednou roztají a chovají se mile. No jo, ta jazyková bariéra je fakt převít. Ale přece se musí učit alespoň ve škole anglicky, ne? Oni se prostě chovají tak, jako by žádný jiný jazyk než portugalština, navíc brazilská, na světě ani neexistoval, a to důsledně a všude, v obchodech, na ulici, ale i na recepci v prvotřídním hotelu. Nebo že by to bylo tím, že vlastně pro ně je angličtina jazyk Američanů? Ale nějaký anti-amerikanismus jsem tu nezpозorovala, právě naopak, místo, abych nacházela nějaké občůdky typicky brazilské, všude na mne kouká reklama „Americano!“ No jo, asi bych tady musela být déle, abych pochopila.

Úterý, 7.4.2015

Ráno jako vždy, tedy pláž. Oceán je opravdu při východu slunce nejlepší, nejkrásnější, a ještě příjemně chladivý. Večer je pak ta voda až moc teplá. Tak a musím končit, balit kufr, sbohem deničku, další kapitolu budu psát, dá-li Bůh, v Egyptě.

Už jsem na letišti a přeci jenom ještě pár řádek, neboť letišti v Joao Pessoa je kouzelné. Jsou zde opět takové ty naivní brazilské malby na stěnách, ale působí to hezky a mně se to líbí. Ale nejprve letadélko, kterým poletím do Rio de Janeiro:

A teď to pěkné naivní umění na stěnách:

No není to hezké?

Ještě jsem zde našla obrázek historického centra města. Je to zřejmě ten františkánský klášter, kde jsme v pátek ráno byli, ale jezírko jsem tam žádné neviděla, že by je vysušili? Aha, není to ten klášter, ten měl věžičku trochu baňatou a tento má špičatou. Je to katedrála na náměstí, kolem které jsme jenom prošli, a já nefotila, tak mám aspoň tento její obrázek:

A tímto se opravdu již se svým deníčkem loučím, protože to bude teď už nuda jako vždy, když je člověk dva dny na cestě. Dá-li Pán Bůh, budu ve čtvrtek ráno doma v Hájí.